

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/168/2018
Identifikačné číslo spisu: 5715203721
Dátum vydania rozhodnutia: 11.12.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5715203721.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu C.. Y-G. C., narodeného XX. XX. XXXX, bývajúceho v O. O., N. XX, S.-XXXX J., zastúpeného advokátom Mgr. Pavlom Karmanom, účastníkom združenia KARMAN & PÁCHNIK so sídlom v Žiline, Mariánske námestie 29/6, proti žalovaným 1/ Aeroklub Martin, o. z., so sídlom Letisko Martin, Dražkovce, IČO: 17 066 018, 2/ Dopravný úrad, so sídlom Letisko M. R. Štefánika, Bratislava, IČO: 42 355 826, o určenie neexistencie ochranného pásma letiska, vedenom Okresným súdom Martin pod sp. zn. 7C/124/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 16. mája 2018, sp. zn. 7Co/298/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Martin (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 13. júna 2017 sp. zn. 7C/124/2015 zamietol žalobu žalobcu a rozhodol o trovách konania. Zamietnutie žaloby odôvodnil nesplnením podmienky úplného okruhu strán sporu, teda nedostatkom vecnej legitímácie. Žalobca totiž označil za žalovaných len Aeroklub Martin, o. z. ako žalovaného 1/, na ktorého žiadosť správny orgán rozhodol o určení ochranných pásiem letiska Martin a Dopravný úrad ako žalovaného 2/, ktorý sa stal právnym nástupcom Leteckého úradu Slovenskej republiky, a ktorý sporné rozhodnutie vydal. Žalobca ale nie je zástupcom ďalších osôb, ktorých práva a povinnosti boli sporným rozhodnutím Leteckého úradu Slovenskej republiky dotknuté. Dospel k záveru, že uvedené subjekty tvoria spoločenstvo s ostatnými stranami sporu nútené spoločenstvo a je preto nevyhnutné, aby z hľadiska vecnej legitímácie vystupovali v spore všetci vlastníci nehnuteľností, ktorých sa ochranné pásmo stanovené Leteckým úradom Slovenskej republiky priamo dotýka. Určiť, že ochranné pásmo letiska neexistuje nemožno len vo vzťahu k stranám sporu, ale vo vzťahu ku všetkým dotknutým vlastníkom nehnuteľností, pretože ochranné pásmo letiska má celistvý charakter. Žalobca neoznačil v priebehu konania ďalšie strany sporu, ktorých práva a povinnosti boli stanovením ochranného pásma dotknuté. Žalobu žalobcu preto pre nedostatok vecnej legitímácie zamietol. Doplnil, že aj v prípade, ak by žalobca označil za strany sporu všetky dotknuté subjekty, žaloba by bola zrejme bezúspešná, pretože v civilnom sporovom konaní súd nie je

oprávnený skúmať vecnú správnosť rozhodnutia správneho orgánu, čo je nevyhnutné vzhľadom na žalobcom navrhovaný petit.

2. Proti predmetnému rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) v záhlaví označeným rozsudkom tak, že ho potvrdil a rozhodol o trovách odvolacieho konania. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil jeho vecnou správnosťou. V odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že všeobecný súd nie je oprávnený mimo správneho súdnictva skúmať vecnú správnosť správneho aktu; môže ho preskúmať len so zreteľom na to, či ide o akt nulitný (ničotný). O taký prípad ale nejde, pretože rozhodnutie bolo vydané vecne príslušným správnym orgánom - Leteckým úradom Slovenskej republiky. Predmetné rozhodnutie je správnym aktom vydaným orgánom na to oprávneným v medziach jeho právomocí, je právoplatné a vykonateľné a považuje sa za právne perfektné, a to bez ohľadu na jeho vecnú správnosť, ktorá nemôže byť skúmaná všeobecným súdom. V spore nebolo preukázané, že rozhodnutie Leteckého úradu Slovenskej republiky bolo zákonom upraveným spôsobom opravené alebo zrušené, a preto treba vychádzať z toho, že ochranné pásmo letiska je vymedzené správne. K námietke žalobcu, že boli porušené jeho procesné práva, keď sa nekonalo v jeho materinskom jazyku uviedol, že žalobca mal v konaní riadne zvoleného právneho zástupcu so sídlom v Slovenskej republike. Žalobca nebol súdom osobitne predvolávaný na pojednávania s tým, že je potrebné ho vypočuť. Pojednávania pred súdom sa zúčastňoval jeho právny zástupca, ktorý ospravedlňoval neúčast' svojho klienta na jednotlivých pojednávaniach s tým, že tento neovláda slovenský jazyk a podľa jeho názoru vo veci je potrebné vyriešiť právnu otázku, ku ktorej by nemal čo uviesť. Žalobca v žalobe, ani v ďalších písomných podaniach, ako aj právny zástupca na ústnych pojednávaniach nežiadal, aby bol do konania prirátaný tlmočník. Keďže žalobca nepožiadaval o prirátanie tlmočníka, neoznámil aký je jeho materinský jazyk, ktorému jazyku rozumie, bol právne zastúpený právnym zástupcom so sídlom v Slovenskej republike, nebolo potrebné ho vo veci ako stranu vypočuť, dospel k záveru, že neboli súdom prvej inštancie porušené jeho procesné práva konať pred súdom vo svojom materinskom jazyku alebo v jazyku ktorému rozumie.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Dovolanie odôvodnil dovolacím dôvodom podľa § 431 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p. alebo Civilný sporový poriadok“) tvrdiac, že súd prvej inštancie mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) C. s. p.]. Porušenie práva na spravodlivý proces videl v neumožnení mu konať v jeho materinskom jazyku. Uviedol, že je občanom O. O. a jeho materinským jazykom je nemčina. Neznalosť slovenského jazyka opakovane uvádzal pred súdom prvej inštancie, ktorý aj napriek tomu mu doručoval podania a písomnosti v jazyku, ktorému nerozumie. Dovolanie odôvodnil aj nesprávnym právnym posúdením veci, pričom prípustnosť vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p. Podľa žalobcu odvolací súd vec nesprávne právne posúdil, keď konštatoval viazanosť rozhodnutím Leteckého úradu Slovenskej republiky o zriadení ochranných pásiem Letiska Martin. Predmetom sporu totiž nie je preskúmanie rozhodnutia bývalého Leteckého úradu Slovenskej republiky, ale určenie neexistencie ochranného pásma letiska. Rozhodnutie Leteckého úradu neuvádza žiadne konkrétne nehnuteľnosti, na ktorých by malo byť zriadené ochranné pásmo letiska, a preto ani nemohlo dôjsť k vzniku ochranného pásma letiska na nehnuteľnostiach vo vlastníctve žalobcu. Na základe uvedeného potom žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) rozsudok odvolacieho súdu zmenil a žalobe vyhovel.

4. Žalovaný 2/ vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedol, že výsledkom sporu má podľa žalobcu byť rozhodnutie súdu protirečiacie právoplatnému rozhodnutiu Leteckého úradu Slovenskej republiky a zasahujúce do jeho kompetencie. Výdanie takého rozhodnutia je ale neprípustné, nezákonné a prekračujúce hranice trojdelenia štátnej moci.

5. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., zaoberal sa bez nariadenia pojednávania jeho prípustnosťou a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné ako

neprípustné odmietnuť. Dovolací súd na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) uvádza nasledovné:

6. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.). Dovolanie treba preto považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (v tejto súv. por. napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

7. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. V preskúmvanej veci žalobca odôvodňoval prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) C. s. p. a obsahovo aj podľa § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p.

8. Podľa § 420 písm. f) C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces je treba rozumieť taký nesprávny postup súdu, ktorý sa prejavuje v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, vymykajúcich sa nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca. Podstatou tohto práva je zabezpečiť fyzickým a právnickým osobám možnosť domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty, ktoré im právny poriadok priznáva. Nesprávnym procesným postupom sa rozumie iba faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu. V zmysle § 420 písm. f) C. s. p. je teda relevantný taký nesprávny procesný postup, ktorý vylučuje stranu sporu z realizácie jej procesných oprávnení a ktorý marí možnosť jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Pre procesnú stranu z práva na spravodlivý súdny proces nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom (I. ÚS 50/04, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 252/04).

9. Za porušenie práva na spravodlivý proces možno v zmysle vyššie uvedeného považovať aj postup súdu, ktorým strane sporu neumožní konať vo svojej materčine, čím dôjde k porušeniu princípu rovnosti strán sporu v civilnom procese a tým k znemožneniu realizácie tých procesných práv, ktoré Civilný sporový poriadok strane sporu za účelom ochrany jeho práv a oprávnených záujmov priznáva.

10. Najvyšší súd preto pristúpil k preskúmaniu námietky žalobcu, či nedoručenie prekladov podaní a písomností do materinského jazyka žalobcu bolo spôsobilé privodiť žalobcovi zjavne nevýhodnejšie postavenie v spore oproti žalovaným, čím by došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Preskúmaním postupu konajúcich súdov najvyšší súd takéto porušenie nezistil. Žalobcovi v spore totiž nebola priamo doručovaná žiadna písomnosť, podanie alebo rozhodnutie. Na pojednávaniach nariadených súdom sa nezúčastňoval z dôvodov prezentovaných jeho právnym zástupcom tak, že žalobca by aj tak nemal čo k veci uviesť, keďže ide o právne posúdenie veci. Právo konať vo svojej materčine nie je absolútne a nevyžaduje preklad všetkých písomností nachádzajúcich sa v súdom spise do materinského jazyka žalobcu. Hoci aj nedošlo k preloženiu rozsudkov konajúcich súdov, uvedená skutočnosť žalobcu neznevýhodnila oproti žalovaným, keďže voči nim podal opravné prostriedky, teda odvolanie a dovolanie. Nemožno preto postup súdov, ktoré písomnosti správne doručované jeho právnemu zástupcovi nepreložili aj do nemčiny hodnotiť ako taký, ktorý žalobcovi privodil nevýhodnejšie postavenie v spore.

11. So zreteľom na uvedené možno uzavrieť, že zo strany žalobcu nebol preukázaný nesprávny procesný postup súdu, ktorým by bol vylúčený z uskutočňovania jemu patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) C. s. p.

12. Dovolací súd následne pristúpil k preskúmaniu dovolania žalobcu, pokiaľ uplatnil ako dovolací dôvod nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 432 ods. 1 C. s. p.).

13. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 1 a ods. 2 C. s. p.).

14. Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

15. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať prípustnosťou a následne dôvodnosťou dovolania, v ktorom sa namieta nesprávne právne posúdenie veci, musí byť splnená podmienka vymedzenia tohto dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v § 432 C. s. p., v spojení s § 421 C. s. p.

16. Pokiaľ ide o požiadavku vymedzenia tohto dovolacieho dôvodu treba uviesť, že právnym posúdením veci je činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio juris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facty), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávne právne posúdenie veci nemožno preto vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu. Ani sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo jednoduché spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 432 ods. 2 C. s. p.

17. Okrem toho nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p., je, že dovolateľ uvedie právnu (nie skutkovú) otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Inak dovolací súd nemá možnosť posúdiť, či ide skutočne o právnu otázku, či ide o právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sú splnené osobitné podmienky uvedené v jednotlivých prípadoch, kedy je dovolanie prípustné.

18. V preskúmvanej veci žalobca v dovolaní síce uviedol, že uplatňuje dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 432 ods. 1 C. s. p., no v dovolaní absentuje uvedenie právneho posúdenia veci, ktoré pokladá za nesprávne a v čom konkrétne spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Vymedzeniu dovolacieho dôvodu podľa § 432 C. s. p. nezodpovedá (nepostačuje) tvrdenie žalobcu o tom, že záver odvolacieho súdu o väzanosťi rozhodnutia Leteckého úradu Slovenskej republiky pre konajúce súdy je nesprávny. Rovnako to platí aj pre uvádzanie dôvodov, prečo je žaloba podľa názoru žalobcu dôvodná a prečo sa súd ňou mal zaoberať bez ohľadu na rozhodnutie Leteckého úradu Slovenskej republiky. Dovolanie je tak koncipované len ako polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu a prosté spochybňovanie jeho záverov. V dovolaní sa vôbec neuvádza ani právna otázka, ktorá bola odvolacím súdom nesprávne vyriešená. Dovolací súd tak nemal možnosť ani posúdiť splnenie osobitných podmienok vyplývajúcich z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p., a to, či ide o právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či táto právna otázka (ne)bola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu vyriešená. Dovolací súd v tomto smere pripomína, že úlohou najvyššieho súdu nie je domýšľanie právnych otázok a dotváranie dovolania žalobcu. Dovolanie podané žalobcom pre nesprávne právne posúdenie veci preto nezodpovedá požiadavkám z hľadiska vymedzenia

dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 1 a ods. 2 C. s. p. v spojení s ustanovením § 421 ods. 1 C. s. p.

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky so zreteľom na vyššie uvedené dôvody, dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. c) a písm. f) C. s. p.

20. V dovolacom konaní úspešným žalovaným najvyšší súd právo na náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo im žiadne trovy nevznikli (R 72/2018).

21. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.